

ČTVRTLETNÍK

JARO 2015

PRO PAMÁTKY

Památky a druhá válka

SE STAROSTKOU JITKOU BOUČKOVOU O REKONSTRUKCI DOMU JANA KUBIŠE
O PŘÍKLADNÉ OBNOVĚ TVRZE STACHELBERG S TOMÁŠEM EICHLEREM

archiv obce Dolní Vilémovice

ÚVODEM

Před rokem jsme v naší redakci přivítali novou kolegyni Jindřišku. Její hlavní pracovní agenda byla od počátku zaměřena na pomoc s rozvojem dárcovství v organizaci a především pak na péči o naše dárce. V té době jich nebylo více než 40.

V průběhu a zejména v závěru minulého roku jsme se snažili důležitost podpory ze strany dárců vysvětlovat, stejně jako všechny činnosti a projekty, kterým se průběžně věnujeme. A výsledek? Počet dárců se více než ztrojnásobil, stejně jako jejich podpora. V roce 2014 naši práci podpořilo dobrovolným darem celkem 117 lidí a organizací. Dohromady přispěli na činnost neziskové organizace Institutu pro památky a kulturu částkou 124 tisíc korun.

Radost z toho má nejenom Jindřiška, protože má o koho pečovat, ale potěšení jsme v redakci PROPAMÁTKY všichni. Díky dárcům a také díky firemním partnerům totiž můžeme pokračovat v naší práci.

A co se ještě podařilo? Například jsme vydali dva sborníky z námi pořádaných konferencí. Dobrou zprávou pro naše dárce je to, že jim je v případě zájmu zdarma zašleme v tištěné podobě.

Aleš Kozák

DOPORUČUJEME

NOC KOSTELŮ A FESTIVAL MUZEJNÍCH NOCÍ

Všechny kostely a modlitebny náležející církvím, které jsou členy Ekumenické rady církví České republiky, se mohou opět po roce zapojit do Nocí kostelů, která se koná 29. května. Následovat bude týdenní akce nazvaná Dny

Helcapas WM, CC BY-SA 3.0

víry. Uskuteční se také 11. ročník Festivalu muzejních nocí, letos ve dnech 15. května až 13. června.

NOVĚ ZAPSANÉ PAMÁTKY

V posledním čtvrtletí roku 2014 se Ústřední seznam kulturních památek rozšířil o 42 objektů, z toho jsou čtyři na Moravě. Naopak památkově chráněnými přestaly být celkem čtyři objekty. Nově zapsané jsou například archeologické stopy pozůstatků románské rotundy v Brně-Štýřicích, bývalý vodní mlýn v Heřmanově Městci nebo rudný důl ve skarnovém revíru Zlatý Kopec na Karlovarsku.

Ivana Holubcová

MÁ VLAST CESTAMI PROMĚN

Putovní výstava Má vlast cestami proměn vstupuje letos do 7. ročníku. Zachycuje změny různých míst a přibližuje příběhy jejich obnovy. Výstava, kterou pořádá nezisková organizace Asociace Entente Florale CZ – Souznění, o.s., bude zahájena 9. května na Vyšehradě.

KŘÍŽOVATKY ARCHITEKTURY

V historické budově železniční stanice Praha hlavní nádraží se 3. června uskuteční 7. ročník konference Křížovatky architektury. Bude se věnovat vlivu železnice na urbanismus měst, možnosti navrácení ploch zpět městům a hledání nových funkcí. Konference připomene výročí 170 let příjezdu prvního vlaku do Prahy.

Petr Miloševič WM, CC BY-SA 4.0

OBEC VYBUDOVALA ZE ZCHÁTRALÉHO DOMU MUZEUM.

HAVARIJNÍ STAV PŘED OBNOVOU

ROZHOVOR S JITKOU BOUČKOVOU

O rekonstrukci domu Jana Kubiše

Obci Dolní Vilémovice se v loňském roce podařilo obnovit rodný dům Jana Kubiše, příslušníka československé zahraniční armády ve Velké Británii a hrdiny protinacistického odboje, který se podílel na atentátu na Reinharda Heydricha. Muzeum je poctou slavnému rodákovi. O rekonstrukci objektu, veřejné sbírce i práci dobrovolníků jsme hovořili se starostkou Jitkou Boučkovou.

Co vaši obec přivedlo na myšlenku zřídit v rodném domě Jana Kubiše muzeum? Co vás lákalo a bylo naopak něco, z čeho jste měli obavy?

Prvním impulsem byli vojenští výsadkoví veteráni z Brna, kteří mi podsouvali možnost mít rodný dům a zřídit v něm památník. V té době byl domek v soukromých rukou a celá se mi to zdálo nereálné. Později se naskytla možnost převést domek do vlastnictví obce, a tím se idea muzea Jana Kubiše začala realizovat. Naš cíl se zdál být v nedohlednu, ale od začátku jsem věřila, že to musí dobře dopadnout. Největší obavu jsme měli pochopitelně z financování. Obec s 390 obyvateli si nemohla dovolit tento projekt bez nějaké podpory realizovat.

Kdy obec získala dům do svého vlastnictví?

Obec domek získala do vlastnictví koncem roku 2009. Shromáždit prostředky a domek opravit nám tedy trvalo čtyři roky. Bylo to opravdu náročné, ale krásné období. Během této doby jsem potkala tolik lidí, kterých si vážím. Bylo mi ctí být u toho.

TEXT REDAKCE
FOTO ARCHIV OBCE DOLNÍ VILÉMOVICE

RODNÝ DŮM JANA KUBIŠE PŘED REKONSTRUKCÍ

NA OPRAVĚ DOMU SPOLUPRACOVALI DOBROVOLNÍCI I ODBORNÉ FIRMY.

Jak dlouho trvala projektová příprava a samotná rekonstrukce?

Projektová příprava byla základem naší cesty. Museli jsme nejprve přesně vědět, jak chceme domek opravit a kolik prostředků bude potřeba. Samotná rekonstrukce byla rozdělena do dvou fází. Tu první jsme pokryli s dobrovolníky. Jednalo se o neodborné práce jako vyklízení a shození staré střechy. Na dobrovolnických pracích se podíleli především mladí lidé z Dolních Vilémovic a také členové vojenských historických skupin Erika a Rota Nazdar. V neposlední řadě nám pomohli i vojáci aktivních záloh z pěší rot plk. Jana Kubiše při Krajském vojenském velitelství Jihlava. Ve druhé fázi jsme předali stavbu nejprve pokrývačství Jiřího Maštery, které dokončilo střechu, jejíž stav byl již havarijní a do domku zatékalo. Asi po roce, až jsme měli nashromážděnou část prostředků, nastoupila stavební firma Vlastimila Hádlíka z Třebíče. Domluva byla jasná, po vyčerpání prostředků se stavba zastaví a budeme pokračovat až po získání dalších financí. Blížilo se 100. výročí od narození Jana Kubiše a pan majitel Hádlík se rozhodl, že pro nás stavbu dokončí, aby se domek mohl při této příležitosti otevřít. Obec mu zůstala zavázaná jeden milion korun. Po roce konání další sbírky se nám podařilo projekt zcela dofinancovat.

Je již obnova zcela dokončena? Co zbývá dodělat?

Největším přáním je umístění busty Jana Kubiše před rodným domem.

Opět sháníme potřebné prostředky. Studii pro nás zhotovil mladý, nadějný sochař z Vysočiny Stanislav Müller. Místo získá pietní rámec a zaujme už při projíždění obcí.

V domku nám zbývá dokončit elektroinstalaci, která není rozvedena z důvodu připravované stálé expozice Vojenského historického ústavu. Nechtěli jsme do starých stěn a trá-

JITKA BOUČKOVÁ

- narodila se v roce 1976
- vystudovala Soukromou vyšší odbornou školu sociální v Jihlavě
- od roku 2006 je starostkou obce Dolní Vilémovice

mového stropu zasahovat s vedením kabeláží, dokud jsme přesně nevěděli, jak bude expozice rozmístěna. Musíme ještě vyřešit ochranné fólie do oken proti UV záření a nakoupit techniku pro přehrávání úvodního filmu expozice. Větší pozornost chceme věnovat také zabezpečení.

Co bylo při rekonstrukci největším úskalím? Jak se ho podařilo překonat?

Největším úskalím byl domek sám. Dochoval se v nádherném, téměř původním stavu, ale rozsah rekonstrukce byl díky těmto přednostem daleko potřebnější. Vážím si citlivosti stavební firmy, s jakou k rekonstrukci přistupovala. Nejtěžším úkolem bylo shánění finančních prostředků. Byla to dlouhá cesta, která trvala čtyři roky. Nesmírně si vážím každé částky, kterou se občané rozhodli poslat na obnovu tohoto pro nás tak významného místa. Dárců byly opravdu stovky.

Stalo se během obnovy něco, co vás překvapilo?

Největším překvapením během rekonstrukce, a to nejen pro nás, ale i pro širokou a odbornou veřejnost, byl nález osobních předmětů, listin, dopisů a fotografií pod schodem na půdu přímo v domku. Tyto cennosti tam čekaly 70 let, než byly objeveny. Došlo k tomu náhodou, schody na půdu nebyly vzhledem k finančním možnostem předmětem opravy. Nakonec nás špatný stav přece jen k opravě donutil, a to, co vydal první schod, pro nás bylo opravdu překvapením.

ATMOSFÉRA DVORKU PO OBNOVĚ

Na projekt máte vyhlášenou také veřejnou sbírku. Jak se vám daří získávat prostředky touto formou?

Na projekt už máme vyhlášenou druhou sbírku, kterou považuji za velmi úspěšnou. V té první se za tři roky vybraly dva miliony korun. Příspěvky posílali obyčejní lidé po stokorunách, ale také movití dárci po statisících. Zapojili se i dárci ze Slovenska, Francie, Velké Británie a Německa. Obec na podporu a medializaci uspořádala mnoho aktivit a akcí, navázala spolupráci s mnohými organizacemi, které nám pomáhaly. Městská část Praha 8 uspořádala koncert, jehož výtěžek byl věnován na rekonstrukci, pan Milan Krčmář jel sám do Londýna na kole, aby na sbírku a potřebu zachovat rodný dům upozornil, místní škola vyráběla předměty a suvenýry upozorňující na rekonstrukci, obec uspořádala několik výstav na téma heydrichiády. Sbírkovou kasičku jsme umísťovali na nejrůznější místa, do prostor Vojenského historického ústavu, na leteckou základnu v Náměšti nad Oslavou, do pravoslavného chrámu v Resslově ulici, a dokonce i na parník na Vltavě.

Můžete jmenovat další zdroje?

Dalšími zdroji byly dotace od Kraje Vysočina, příspěvek z Nadace ČEZ, dary od dobrovolných hasičských sborů a jiných spolků, dary od měst i malých obcí a také vlastní obecní prostředky.

Spolupracovala obec s odbornými institucemi?

Spolupracujeme s Vojenským his-

ČESTNÁ STRÁŽ U BUSTY JANA KUBIŠE PŘI SLAVNOSTNÍM OTEVŘENÍ DOMU

torickým ústavem Praha, před třemi roky jsme se dohodli na umístění stálé expozice, která by se měla v letošním roce v domku otevřít.

Vyzdvihli byste práci konkrétní osoby, která se na obnově podílela?

Konkrétní osoba? Je to velmi těžké, k našemu úspěchu přispělo mnoho osob. Dárci, brigádníci, pamětníci, politici, šířitelé myšlenky, facebookoví fanoušci, nadšenci, vlastenci, členové vojenských historických klubů, vojáci. Každý přispěl svojí troškou, a to nejen finanční. Osobně si vážím pana Vlastimila Hádlíka, bez jeho přístupu by se projekt hodně zkomplikoval.

Jaká je návštěvnost muzea?

Po sedmi měsících provozu jsme přivítali tisíce návštěvníka. Byla to devadesátiletá paní, které odešel mládenec během války, podobně jako Jan

JAN KUBIŠ

Kubiš, bojovat do Anglie. Nejvzdálenější návštěvník přijel z Tokia. Do České republiky přijel s dvěma cíli, chtěl vidět Prahu a rodný dům Jana Kubiše.

Můžete čtenářům přiblížit nejzajímavější exponáty?

V současné době je v muzeu umístěna výstava fotografií a osobních předmětů Jana Kubiše. Mezi rozhodně zajímavé patří vysvědčení Jana Kubiše, domovský list, milostné dopisy od děvčat a také fotografie. Z těch hmotných je to bodák na zbraň, výložky z uniformy, čepicový odznak a další. Samotné místo působí silným dojmem.

Chystáte s ohledem na letošní oslavy konce druhé světové války nějaké akce také ve vašem muzeu?

Obec Dolní Vilémovice na své rodáky padlé v obou válkách vzpomíná vždy opravdu velkolepě. V letošním roce, pokud se otevře stálá expozice v rodném domku, jistě tuto akci podpoříme i dalším doprovodným programem.

Co byste vzkázala našim čtenářům?

Doufám, že moje řádky čte některý z dárců do veřejné sbírky, některý partner, se kterým jsme během let spolupracovali. Tito lidé si zaslouží veliké poděkování, díky jejich uvědomění, kdo Jan Kubiš byl, se nám podařilo tento domek zrekonstruovat a dál připomínat jeho odkaz. Ráda bych pozvala čtenáře časopisu PROPAMÁTKY do Dolních Vilémovic. Muzeum je přístupné celoročně na zavazování u pana správce. Těšíme se na vás. ■

Z MĚST A OBCÍ

BRANDÝS NAD LABEM

Zámecké slavnosti Audience u císaře Karla I.

Zámek Brandýs nad Labem, bývalé císařské a královské výletní sídlo, je pozoruhodnou renesanční památkou, která ve svých zdech hostila všechny panovníky podunajské monarchie v rozmezí čtyř staletí v letech 1526–1918, počínaje Ferdinandem I. (1503–1564) a Karlem I. Rakouským (1887–1922), posledním císařem a českým králem, konče. Roku 1860 se Brandýs stal domovem arcivévody a prince toskánského velkovévodství Ludvíka Salvátora Toskánského, který přinesl zámku poslední rozsáhlou přestavbu. Objekt sloužil jako muzeum a galerie pro jeho sbírky, knihovna a archiv habsburské toskánské sekundogenitury. Nakonec se stal i místem, kde se život Ludvíka Salvátora z arcidomu rakouského na podzim roku 1915 uzavřel. Přípomínka stého výročí úmrtí této historické osobnosti i památka posledního majitele Brandýsa, blahoslaveného krále Karla I. Rakouského, budou tématem letošního ročníku tradiční mezinárodní historické a vojensko-historické slavnosti Audience u císaře Karla I. konané v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi 25. dubna 2015.

www.brandyszamek.cz

www.audience-brandys.cz

Kamil Vošvra

BUŠTĚHRAD

Obnova západního křídla zámku

Buštehradský zámek byl v minulých letech poznamenán kauzou bývalého hejtmána Ratha. Velkorysý záměr obnovy zámeckého areálu, který byl sám o sobě dobrý a Buštěhradští jej velmi vítali, žel nebyl realizován. Poslední dva roky se s větší částí zámku, která stále patří Středočeskému kraji, neděje nic. Záměry na další využití ve spolupráci s francouzskou společností, které se v posledním roce objevily, jsou zatím v samotném začátku a není jasné, zda budou reálné. Jsou zde však i optimistické počiny. Západní křídlo zámku zůstalo v majetku města a jeho obnova se po několika letech chýlí ke konci. Její financování probíhalo z dotací Středočeského kraje a Ministerstva kultury i z rozpočtu města. V roce 2014 se do prvního a druhého patra přestěhoval městský úřad, nachází se zde také menší sál, který již slouží kulturním a společenským akcím. Letos se dokončuje přízemí, kam bude přestěhována knihovna a při ní vytvořeno nové informační centrum města. V plánu je v roce 2015 rovněž obnovit fasády západního křídla.

www.mestobustehrad.cz

Daniela Javíčková

KARLOVY VARY

Novogotická rozhledna Vyhlička Karla IV. opravena

Vloni doznala opravy za milion korun nejstarší ze čtyř karlovarských rozhleden, ikonická Vyhlička Karla IV. Novogotická cihlová rozhledna v podobě minaretu se dvěma vyhlídkovými ochozy byla postavena v roce 1876 jako kopie rozhledny v severoněmeckém Schleswigu. Při svém otevření v následující lázeňské sezoně nesla jméno Vyhlička císaře Františka Josefa. Stojí 514 metrů nad mořem na vrcholku Jižního vrchu, který ze tří stran obtéká řeka Teplá, výškový rozdíl oproti údolí je 130 metrů. Z teras vyhlídky se otevírá krásný výhled na centrum lázeňského města i na okolní vrcholy. Lázeňské stezky ji spojují s dalšími zajímavými místy včetně nedaleké rozhledny Diana, ke které vede i jedna z karlovarských lanovek. Ani v roce 2015 Karlovy Vary na své drobné památky nezapomínají. Rekonstrukce se dočká altán Bellevue na Šibeničním vrchu, České sedátko – lesní altán pod hotelem Imperial, ale také proslulá Zámecká věž přímo nad prameny.

www.mmkv.cz

Jan Kopál

Přinášíme aktuality z míst, kde se aktivně věnují péči o kulturní dědictví. Uvedené texty jsou publikovány v rámci mediální spolupráce redakce s městy a obcemi.

PÍSEK

Rekonstrukce technické památky

Objekt Sladovny se nachází v centru Písku v sousedství Prácheňského muzea, Velkého náměstí, Kamenného mostu, Elektrárny královského města Písku a dalších památek a turistických cílů. V samotném objektu sídlí galerie zaměřená na dětskou ilustraci a turistické informační centrum. V současnosti probíhá rekonstrukce středové části objektu Sladovny v rámci projektu Rekonstrukce technické památky Sladovna na expozici sladovnictví. Cílem projektu je zachování kulturního a historického dědictví Písecka a zlepšení jeho využití pro rozvoj cestovního ruchu. V rámci projektu, jehož zadavatelem je město Písek, dojde k vybudování nové expozice zaměřené na sladovnictví. Expozice je navržena tak, aby návštěvníci získali co nejvíce informací o sladovnictví a jeho technologii, a to přímo v prostorách, které byly k tomuto účelu historicky využívány. Návštěvnická trasa je pojata tak, aby si každý mohl původní technologii zblízka prohlédnout, osahat, zčásti i vyzkoušet a zažít. Otevření expozice se plánuje na květen 2015.

www.pisek.eu

www.sladovna.cz

Sladovna Písek

ÚSTÍ NAD LABEM

Boží muka ve Všebořicích po celkové rekonstrukci

Magistrát města Ústí nad Labem coby vlastník památky – božích muk nechat tuto drobnou stavbu nadále chátrat. Jelikož byl její stav zcela neuspokojivý, přistoupil k postupné obnově. Celková rekonstrukce zahrnovala opravy poškozené omítky se zachováním všech profilací a nátěr kvalitní fasádní barvou na vápenném základu. Rovněž byl doplněn jeden z obrazů s námětem Krista na kříži, Pannou Marií a sv. Janem. Objekt je příkladem barokní drobné sakrální památky, která byla dle historických fotografií v minulosti výrazným krajinným prvkem, postupně pohlceným zástavbou. Ve městě Ústí nad Labem se jedná o zcela ojedinělou a dochovanou památku svého druhu. První zmínka o této drobné stavbě se v pramenech objevuje v roce 1676. Původní zřizovatel božích muk není znám, ale je připisován místní šlechtě, konkrétně Marii z Bleileben. V nikách se dříve nacházely malované plechové obrazy s olejovými malbami světců.

www.usti-nad-labem.cz

Karel Ederer

VIZOVICE

Zámek ve Vizovicích, klenot uprostřed hor

Zámek Vizovice nabízí vedle zabydlených a plně vybavených interiérů i mimořádný prostor zámecké kaple Panny Marie Matky Dobré rady, který v uplynulých dvou letech prošel celkovou obnovou. Letos dojde k jejímu znovuotevření a zpřístupnění v podobě, jakou měla kaple naposledy po svém dokončení v závěru 70. let 18. století. Zámecká kaple se stane samostatným prohlídkovým místem, kterému bude věnován speciální výklad. Obnova památky se podařila díky dotaci Ministerstva kultury, která byla určena především na stavební práce, statické zajištění a odstranění vlhkosti, v rámci dotace se podařilo také zlikvidovat dřevokazný hmyz. V současné chvíli tedy zbývá restaurovat uměleckořemeslné vybavení interiéru. V každém případě hlavní a nejdůležitější fáze obnovy této části zámku je dokončena a rozhodně je o čem vyprávět a co ukazovat. Od prvního dubnového víkendu bude kaple oficiálně otevřena svým návštěvníkům. Její slavnostní znovuotevření podpoří i požehnání olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera 8. května v 17.30 hodin.

www.mestovizovice.cz

Jana Pluhařová

SALONEK NA JEŠTĚDU S REPLIKAMI PŮVODNÍHO VYBAVENÍ

VEŘEJNÉ SBÍRKY

Dva příklady veřejných sbírek z portálu PROPAMÁTKY

V současnosti prezentujeme na portálu PROPAMÁTKY 104 veřejných sbírek, které jsou určeny na obnovu kulturního dědictví. Velká část je zaměřena na financování oprav movitých i nemovitých sakrálních památek a drobné architektury. Postupně přibývá sbírek, které pomáhají zachraňovat i další druhy historických objektů.

TEXT DAGMAR KOŽELUHOVÁ
FOTO MILAN DRAHOŇOVSKÝ, TOMÁŠ NOVÁK, ARCHIV HOTELU JEŠTĚD, MĚSTO LUČANY NAD NISOU

Rok 2015 byl vyhlášen Evropským rokem industriálního a technického dědictví. Jedním z cílů projektu je upozornit na jedinečnost těchto památek a vyzdvihnout jejich hodnotu. Zároveň by měl napomoci sdílení zkušeností a podpořit spolupráci mezi všemi, kteří o tyto památky pečují. I v této souvislosti jsme se rozhodli představit dvě veřejné sbírky, jež se věnují záchraně tohoto druhu objektů.

Rozhledna Bramberk

Bramberk se nachází v Jizerských horách nedaleko města Lučany nad Nisou. Původní dřevěná rozhledna byla v roce 1912 nahrazena 21 metrů vysokou žulovou věží, kterou navrhl architekt Robert Hemmrich. Město Lučany nad Nisou vyhlásilo v roce 2010 veřejnou sbírku na její záchranu, protože se nacházela ve špatném technickém stavu. Za tři roky se podařilo získat 186 tisíc korun, které byly využity na výrobu oken, zednické práce a opravu schodiště.

VYSÍLAČ A HOTEL JEŠTĚD

Druhá veřejná sbírka byla vyhlášena v květnu 2014 na dobu neurčitou. Slouží k postupnému splácení úvěru, protože se městu v loňském roce podařilo získat objekt do vlastnictví. Rozpočet neumožňoval velký prostor pro takovou investici, ale starostu podpořili místní občané i firmy a ještě před dražbou, v níž byla stavba nabízena, darovali na její nákup finanční prostředky dosahující téměř milionu korun. Rozhledna tak zůstane nadále přístupná široké veřejnosti a nebudou se opakovat ne-

ROZHLEDNA BRAMBERK

ZÁVĚSNÁ VAJÍČKA S OBNOVENÝM ČALOUNĚNÍM

příznivé zkušenosti minulých let. Město jako vlastník navíc může investovat do oprav i údržby, žádat o dotace a využít další finanční zdroje. V budoucnu by chtělo dosáhnout prohlášení rozhledny kulturní památkou. Do konce loňského roku se podařilo v rámci druhé sbírky vybrat 516 tisíc korun.

Opravy Ještědu a úpravy jeho blízkého okolí

Vysílač a hotel Ještěd byl slavnostně otevřen v roce 1973. Stavba je vysoká téměř 100 metrů, jejím autorem je architekt Karel Hubáček, vnitřní prostory hotelu a restaurace navrhoval architekt Otakar Binar. Spolek Ještěd 73 již několik let usiluje o navrácení původní podoby interiéru a respektuje doporučení autora originálního vybavení národní kulturní památky. V červenci roku 2013 spolek zahájil na její záchranu veřejnou sbírku, dosud se v ní podařilo nashromáždit více než 128 tisíc korun.

Již v prvním roce se vybrané prostředky ve výši 100 tisíc korun použily na financování výroby replik původního vybavení salonku na Ještědu, celkové náklady činily 640 tisíc korun. V dalším roce se sbírka využila na obnovu původního čalounění závěsných křesílek-vajíček, ale musela být také doplněna dalšími zdroji, protože celkový rozpočet představoval 40 tisíc korun. V roce 2014 byla zahájena první etapa obnovy baru Avion, která si vyžádala 580 tisíc korun.

Nezisková organizace Ještěd 73 využívá k financování obnovy hlavně spon-

zorských darů od firem a institucí, ale považuje za důležité, že se zapojují i jednotlivci s menšími částkami. Připravuje také další aktivity. V loňském roce pořádal spolek akci Rozhoupej se pro Ještěd!, jež měla pomoci zajistit potřebnou finanční částku na pořízení nového čalounění křesílek. Dárci, kteří věnovali částku 200 korun a vyšší, se mohli pohoupat v replice slavného vajíčka, vyfotit se a získat jedinečný snímek z ještědského fotoautomatu. Od loňského léta je v prodeji skládačka Panorama Ještědu, které se do konce roku podařilo prodat tisíc kusů. Spolek vždy v médiích i propagačních materiálech vysvětluje, na co konkrétně budou peníze použity a jak bude daná oprava náročná. V letošním roce plánuje dokončit obnovu baru s rozpočtem 330 tisíc korun.

Veřejným sbírkám se v roce 2015 budeme opět věnovat v projektu MÁME VYBRÁNO. Zahrnuje soutěž a konferenci, jež přiblíží různé možnosti financování obnovy památek. Pro letošní čtvrtý ročník, který se uskuteční 2. června v dominikánském klášteře v Praze, připravujeme zajímavé odborné přednášky a tematické panelové diskuse. Večer pak budou tradičně vyhlášeni vítězové soutěže veřejných sbírek ve třech kategoriích: Finančně nejúspěšnější veřejná sbírka v roce 2014, Nejlépe prezentovaná veřejná sbírka v roce 2015 a Cena veřejnosti. ■

Další informace jsou k dispozici na stránkách projektu mamevybrano.cz.

HLAVNÍ ALEJ SMETANOVÝCH SADŮ V OLOMOUCI (ILUSTRAČNÍ FOTO)

FINANCOVÁNÍ

Krajina jako důležitá součást kulturního dědictví

Při obnově historického objektu je většinou nutné řešit i úpravu jeho okolí, proto se v posledních letech na portálu PROPAMÁTKY zaměřujeme také na programy, které umožňují realizovat projekt komplexně tak, aby architektura a krajina tvořily harmonický celek.

Jedním z dotačních zdrojů, které se na tuto problematiku soustředí, jsou krajské programy na obnovu venkova, jež přispívají k zachování venkovské zástavby a jejího přirozeného sepětí s krajinou. Pomáhají financovat celkovou revitalizaci veřejných prostranství, výsadbu nových stromů, obnovu alejí apod. Další krajské programy zaměřené na životní prostředí a ochranu přírody podporují ošetření památných stromů, provedení odborných řezů, zachování původních odrůd ovocných dřevin a další projekty.

Významné finanční prostředky lze získat z operačních programů, které se podílí na financování revitalizací náměstí, parků, zeleně a zanedbaných nebo nedostatečně využívaných veřejných prostranství. Ministerstvo životního prostředí pravidelně vyhlašuje operační program Životní prostředí, jehož prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny může být využita na zakládání a obnovu krajinných prvků, historických krajinných struktur, péči o památné stromy a další související aktivity. Dotace z tohoto programu například umožňují současnou rozsáhlou

úpravu zámeckých parků na Sychrově, Frýdlantu a v Ratibořicích.

Neméně důležité jsou nadační zdroje. Nadace Partnerství ve spolupráci se Společností pro zahradní a krajinářskou tvorbu a Mendelovou univerzitou v Brně každý rok poskytuje žadatelům přibližně 20 poukazů na odborné ošetření stromů v rámci projektu Zdravé stromy pro zítřek. Jeho cílem je zvyšování povědomí veřejnosti o tom, jak správně pečovat o vzrostlé stromy a ukázat možnosti jejich kvalitního odborného ošetřování. V letošním roce nadace také připravuje 14. ročník celostátní ankety Strom roku.

Nadace Proměny je dalším příkladem neziskové organizace, která svou činností rozvíjí povědomí společnosti o architektuře a krajinné tvorbě. V rámci programu Parky pomáhá městům upravovat a revitalizovat jeden ze základních typů veřejných prostranství a zapojovat do etap obnovy místní obyvatele. Parky plní v systému sídelní zeleně velmi důležitou úlohu, proto nadace tomuto tématu věnovala také únorovou konferenci Městské parky 2015. ■

TEXT DAGMAR KOŽELUHOVÁ
FOTO JAN JENIŠTA WM, CC BY-SA 3.0

OBNOVENÝ ŘOPÍK

DĚLOSTŘELECKÁ TVRZ STACHELBERG BYLA BUDOVÁNA V LETECH 1937–1938.

ZAJÍMAVÁ REKONSTRUKCE

Tvrz Stachelberg, obr na prahu Krkonoš

Sdružení Stachelberg dlouhodobě a příkladně pečuje o stejnojmennou dělostřeleckou tvrz. Podařilo se mu zpřístupnit tuto technickou památku a vytvořit jeden z významných turistických cílů východních Krkonoš spojený s událostmi druhé světové války. Na specifika péče o nevšední kulturní památku jsme se zeptali zástupce sdružení Tomáše Eichlera.

Přiblížil byste historii tvrze Stachelberg?

Období posledních 25 let tvrze Stachelberg je především jedinečným příběhem o proměně zcela zapomenutého místa v jeden z významných turistických cílů východních Krkonoš a regionu Trutnovska. Jako součást československého předválečného opevnění představoval Stachelberg klíčový pilíř obrany naší severní hranice. Tvrz však nebyla dokončena, a tak zůstala po odchodu armády v říjnu 1938 opuštěna po celou válku i v poválečném období. Kulturní památkou byla vyhlá-

šena v roce 1958. Rozsáhlé podzemí v délce tři a půl kilometru však stále zůstávalo zatopeno a jediný dokončený povrchový objekt byl od 60. let využíván jako skladiště zemědělských a průmyslových chemikálií. První úvahy o zřízení stálé pevnostní expozice v úseku Stachelberg se objevily ještě před rokem 1989. V následujícím roce bylo založeno Družstvo Fortis, které začalo pracovat na vyklizení uložených chemikálií. Po úspěšném zlikvidování této významné ekologické zátěže pokračovali jeho členové ve zpřístupňování objektu T-S 73 veřejnosti. Muzeum se poprvé otevřelo v květnu 1993. Družstvo Fortis, které představuje první generaci správců pevnosti, bylo v roce 2005 vystřídnáno Občanským sdružením Stachelberg. To o areál pečuje a pracuje na rozšiřování expozic až do současnosti.

Odlišuje se od jiných pevností? Čím je unikátní?

Celý komplex je unikátní z několika hledisek. Návštěvníci mají možnost poznat významnou část nedokončeného podzemí v hloubce 30–50 metrů pod povrchem. Okruh měří 600 metrů a zahrnuje muniční sály pod dělostřeleckou věží T-75 a podzemní kasárna. Kromě toho jsou zpřístupněny dva objekty lehkého opevnění. Jeden vystrojený a vyzbrojený podle stavu v roce 1938. Druhý je pak uveden do stavu poválečné aktivace z druhé poloviny 60. let.

Jak jste tuto památku získali do vlastnictví?

Občanské sdružení Stachelberg získalo tvrz do svého vlastnictví v roce 2012

TEXT REDAKCE
FOTO TOMÁŠ EICHLER, MARTIN VLASÁK, JAN ŘEZÁČ

ČLENOVÉ SDRUŽENÍ SE V POSLEDNÍCH LETECH VĚNUJÍ PŘEDEVŠÍM OBNOVĚ PODZEMNÍCH ČÁSTÍ TVRZE.

SDRUŽENÍ JE TAKÉ SPRÁVCEM ROZHLEDNY ELIŠKA.

bezáplatným převodem od Armády České republiky se závazkem provozování pevnostního muzea na neziskovém principu. K převodu došlo po dlouholetém vyjednávání nejen s armádou, ale i s dalšími orgány státní správy a také například s Lesy České republiky. Větší nou jsme se setkávali se vstřícným přístupem. Jedinou komplikací bylo to, že před námi se nikdo o podobný převod takového rozsáhlého komplexu nepokusil, a tak jsme společně s úředníky často naráželi na naprosto nestandardní komplikace a vyšlapávali zcela nové cesty, kterými se pak po nás vydalo ještě několik dalších pevnostních muzeí.

Můžete popsat, jaké opravy bylo nutné v tvrzi udělat?

Veškeré opravy a úpravy byly zahájeny už na začátku 90. let, a to na základě smlouvy o pronájmu. Na povrchu došlo k řadě terénních úprav, které umožnily bezpečný a volný pohyb po areálu.

Nedokončené objekty byly doslova vykopány ze země, v objektu T-S 73 byly instalovány makety původních kanonových střílen, které byly za okupace vytrženy německou armádou, byly položeny nové betonové podlahy, provedeny nové elektroinstalace a řada dalších prací, které nejsou na první pohled často ani patrné. V 90. letech bylo jednou z prvních větších akcí zřízení zcela nové autobusové zastávky v místě, kudy všechny spoje do té doby pouze projížděly.

V posledních letech však hlavní část prací věnujeme podzemí. Po odvodnění se před námi objevila změť prachů, trámů a prken, na řadě míst pak hromady neodtěženého nebo naplaveného materiálu. Chodby bylo třeba vyčistit, zabezpečit klenby, upravit chodníky a opět úplně od začátku provést elektroinstalaci. Nyní investujeme významnou část příjmů do zabezpečení

čení kleneb a stropů v místech pohybu návštěvníků, kdy nahrazujeme starší dřevěné a kovové konstrukce novými moderními sítěmi přichycenými přímo do stropů. Při obnově musíme především vyvažovat možnosti dostupných technologií, objem finančních prostředků a specifika vyplývající ze statusu kulturní památky a podzemního díla, které spadá do pravomocí báňského úřadu.

Tvrz Stachelberg je kulturní památkou. Jaká jsou specifika péče konkrétně v tomto případě?

S pracovníky památkové péče máme dobrou zkušenost. Například v loňském roce jsme dokončili práce na stavební projektové dokumentaci na rozšíření podzemí a vybudování nového vstupního objektu a záložního východu z podzemí. Už v počátcích nám právě pracovníci památkové péče rozmluvili prvotní nápad, který jsme považovali za skvělý. Ačkoliv jsme byli nejprve zaskočení a vlastně zklamáni, časem se ukázalo, že měli jednoznačně pravdu, a nakonec jsme došli k naprosto unikátnímu architektonickému řešení, které respektuje charakter lokality, blízkost památkově chráněných objektů i současné požadavky na moderní muzejní prostory.

Využíváte pomoc dobrovolníků?

Tvrz Stachelberg na dobrovolné práci stojí. Jedinými placenými zaměstnanci tvrze jsou průvodkyně, brigádnice, které u nás působí v průběhu sezony. Veškeré práce, které nezadáme ex-

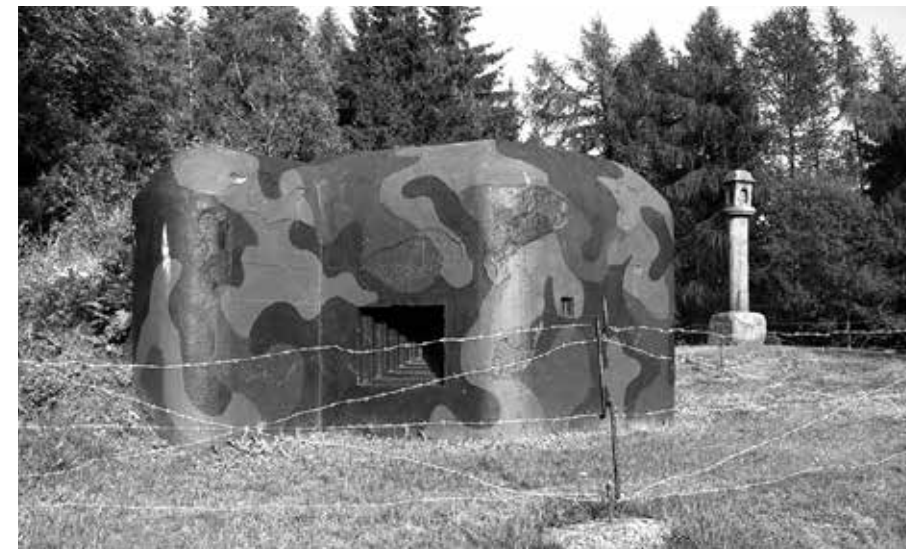

PODZEMNÍ ČÁSTI TVRZE BYLO NUTNO VYČISTIT A ZABEZPEČIT.

terním dodavatelům, provádějí členové sdružení a naši přátelé a příznivci ve volném čase a zdarma. Velmi se nám osvědčil model pracovních akcí svolávaných jednou za čas, které jsou zároveň společenskou událostí spojenou často s posezením u ohně a prostřeného stolu.

Jaká je návštěvnost památky? Pokrývá výnos ze vstupného část nákladů na opravy?

V loňském roce navštívilo muzeum bezmála 20 tisíc návštěvníků, což je dosavadní rekord. Příjmy ze vstupného představují dominantní zdroj našich financí. Veřejné zdroje se na rozpočtu Stachelbergu v loňském roce podílely o něco více než 10 procenty. V roce 2015 to bude zřejmě kolem 35 procent. Veškeré veřejné finance používáme na nákup materiálu, případně na uhrazení odborných prací zadávaných externím dodavatelům.

OBJEKTY V CELÉM AREÁLU TVRZE JSOU POSTUPNĚ OBNOVOVÁNY.

Hospodaříme podle zásady, že na provoz si musíme vydělat sami, ale na náročnější investiční akce vždy hledáme dostupné granty a dotace.

Jak je úspěšná vámi vyhlášená veřejná sbírka na obnovu a rekonstrukci tvrze?

Výnos veřejné sbírky byl dosud přibližně 20 tisíc ročně. Z výtěžků jsme nakoupili několik dobových exponátů, figuríny do expozic nebo lampy novového osvětlení. Víme, že je v této oblasti skrytý mnohem větší potenciál, než jsme aktuálně schopni získat, ale zatím jsme se jí nezačali systematicky zabývat.

Spolupracujete s dalšími neziskovými organizacemi, které pečují o podobné objekty?

Samozřejmě sledujeme, co se děje u našich sousedů ať už na trutnovské línii, kde řada skupin odvádí na obnově

pevnostních objektů neuvěřitelnou práci, nebo i u vzdálenějších muzeí, jako jsou jedinečný Běloveský pevnostní skanzen s nepřekonatelnou rekonstrukcí srubu Březinka nebo tvrz Hanička u Rokytnice v Orlických horách. Snažíme se vzájemně učit a v některých oblastech, například v propagaci, postupovat i společně. Tady je třeba také vyzdvihnout roli Královéhradeckého kraje, který v oblasti propagace dělá opravdu hodně a v uplynulých letech pevnostní muzea podpořil i finančně.

Jaké máte plány v rámci obnovy tvrze do budoucna?

V příštích letech se soustředíme na dokončení obnovy a doplnění ochranných prvků v podzemí a na vybudování nových vstupních objektů, což pro organizaci našeho typu znamená především získat dostatečné množství finančních prostředků. ■

TVRZ STACHELBERG NA DOBOVÉ POHLEDNICI

ZEPTALI JSME SE

Na tvrz Stachelberg jsme se zeptali pracovníků Národního památkového ústavu v Josefově Miloše Buroně, Jana Tluchoře a ředitele Jiřího Balského.

„S Občanským sdružením Stachelberg máme jen velmi dobré zkušenosti. Veškeré záměry a práce jsou s námi v předstihu a na místě konzultovány a projednávány. To oni

jsou skutečnými odborníky a znalci své pevnosti. V unikátně dochovaném rozestavěném podzemí názorně prezentují jednotlivé fáze jeho výstavby. To jinde návštěvník neuvidí,“ chválí Jan Tluchoř správce památky. Ředitel Balský dodává: „Z našeho pohledu je spolupráce se sdružením velmi dobrá. Dlouhodobě projevují skutečný zájem o problematiku spravovaného areálu, vnímají a respektují jeho specifické hodnoty, konají s respektem ke všem pravidlům vyplývajícím ze zákona o státní památkové péči.“

Miloš Buroň ke spolupráci doplňuje: „V roce 2007 jsme k tvrzi Stachelberg neměli téměř vůbec žádné podklady – vše nám ochotně poskytli, provedli objekty, vysvětlili veškeré nejasnosti ohledně lokalizace jednotlivých částí tvrze i okolností jejich výstavby a průběžného využití.“

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově
www.npu.cz/uop-jo

NEZISKOVKÁM ČASTO POMÁHAJÍ DOBROVOLNÍCI.

INSTITUT PRO PAMÁTKY A KULTURU ORGANIZOVAL V ROCE 2008 DOBROVOLNICKÝ KEMP V PUTIMI.

KATALOG SLUŽEB

Prezentujeme neziskové organizace pečující o památky

Již čtvrtým rokem v Katalogu služeb evidujeme prověřené neziskové organizace, které se věnují záchraně kulturního dědictví. Zároveň přinášíme informace o jejich činnosti a úspěších ve Zpravodajství portálu a ve Financování prezentujeme rovněž přehled veřejných sbírek a dotací.

Varhany, Vlaky a nádraží, Zámky a Židovské památky. Podle právní formy je možné vybrat Církevní organizace, Dobrovolné svazky obcí, Nadace a nadační fondy, Obecně prospěšné společnosti, Příspěvkové organizace, Zájmová sdružení právnických osob a Zájmové spolky. Poslední skupina se zaměřuje na péči o památky nebo na poradenství a vzdělávání. Nebráníme se podnětným návrhům k úpravě filtrů od veřejnosti.

Přinášíme několik příkladů práce neziskových organizací v Katalogu služeb. O obnovu varhan jich usiluje 13, snaží se získat prostředky na stavbu nových varhan nebo na opravu stávajících nástrojů. Objekty průmyslového dědictví zachraňuje 33 subjektů – provozují muzea československého opevnění, dokumentují a prezentují veřejnosti větrné a vodní mlýny, obnovují hornické památky, tradice a zvyky, zachraňují dopravní stavby. Nejvíce organizací se zabývá rekonstrukcemi kostelů a kaplí – momentálně jich evidujeme 117.

Vážíme si práce dobrovolníků při záchraně památek a rádi přinášíme informace o jejich činnosti. Aktuálně je registrováno 305 neziskových organizací a soukromých iniciativ. Rozhodující je práce na obnově historických objektů, movitých památek nebo poradenství a vzdělávání v této oblasti. Uvítáme rovněž vaše doporučení na ty, kteří se kulturnímu dědictví příkladně věnují. ■

Katalog služeb je rozčleněn do osmi kategorií, které upřesňují jednotlivé filtry. Neziskový sektor je pro přehlednost rozdělen do skupin podle objektu zájmu, jimiž jsou – Archeologické lokality, Drobné církevní památky, Fary, Hospodářské stavby, Hrady a tvrze, Kláštery, Kostely a kaple, Lidová architektura, Moderní architektura, Pivovary a sladovny, Pomníky a sepulchrální památky, Průmyslové dědictví,

TEXT HELENA PAŠKOVÁ
FOTO ALEŠ KOZÁK

KOSTEL SE V ROCE 2014 OTEVŘEL VEŘEJNOSTI, O JEHO OBNOVU SE ZASLOUŽILI ČESKOBUDĚJOVIČTÍ STUDENTI.

INTERIÉR ZNOVU ZÍSKAL DUCHOVNÍ ATMOSFÉRU.

CHVÁLÍME

Obnova kostela Svaté rodiny

Kostel Svaté rodiny v Českých Budějovicích, který sousedí s Biskupským gymnáziem J. N. Neumanna, se na sklonku roku 2014 po mnoha letech znovu otevřel veřejnosti. O jeho obnovu se zasloužili českobudějovičtí studenti pod vedením P. Josefa Prokše. Projekt byl realizován podle návrhu architekta Josefa Pleskota.

Kostel byl postaven v letech 1886–1888 pro místní sirotčinec. V 70. letech byl zkonfiskován a 40 let sloužil jako sklad státního archivu. V letech 2010–2011 byl kostel vyklizen a započala rekonstrukce. Během ní se vybudovalo podlahové topení, osvětlení, ozvučení a nová podlaha. V roce 2012 došlo k propojení kostela s gymnáziem a 1. června byla sloužena první mše svatá. O rok později se památku podařilo převést pod správu děkanství

u kostela sv. Mikuláše. V další etapě přišla na řadu výmalba. Josef Pleskot se rozhodl použít zlato k zprostředkování světla a zobrazení posvátna. Pravidelný zlatý rastr dodal prostoru spirituální a současný ráz.

Nejvíce finančních prostředků na obnovu památky poskytli individuální dárci, a to celkovou částku 3,7 milionu korun. Z toho bylo 500 přímých dárců, další podporovatelé si zakoupili věnce, hrnečky, placky, trička a kalendáře. Desítky uměleckých děl byly vydraženy v aukci.

Projekt byl podpořen Biskupskou konferencí USA ve výši 716 tisíc korun, statutárním městem České Budějovice 300 tisíc korun, Nadací Renovabis 211 tisíc korun, Biskupstvím českobudějovickým 110 tisíc korun a Biskupským gymnáziem J. N. Neumanna 10 tisíc korun.

Nově vytvořený prostor podle projektu Josefa Pleskota slouží nejen studentům z celého města, ale svým obnoveným interiérem, stejně jako kulturním programem, má ambici oslovit širokou veřejnost. Kostel Svaté rodiny na Senovážném náměstí má výbornou akustiku, budou se v něm konat nejen bohoslužby, ale i kulturní a vzdělávací akce. Jihočeská univerzita a Akademie věd si ho například vybraly pro své popularizační přednášky. ■

TEXT ZBYNĚK KONVIČKA
FOTO KATEŘINA NĚMCOVÁ

Adela Luková

KOSTEL SV. JIŘÍ V LUKOVÉ PATŘÍ MEZI NAŠE NEJOHROŽENĚJŠÍ PAMÁTKY.

FOTOREPORTÁŽ

Sochařská instalace pomáhá obnově kostela

Kostel sv. Jiří v Lukové u Manětína na sebe upoutal pozornost díky neobvyklé instalaci nazvané Duchové zemřelých věřících, kterou vytvořil student sochařství Jakub Hadrava. Zájem veřejnosti o kostel s nevšedním uměleckým dílem zvyšuje návštěvnost a dobrovolné příspěvky pomáhají přímo financovat obnovu památky.

Petr Koukl

Petr Koukl

Sascha Elfinger

Kristof Ven

PŮSOBIVÉ SOCHY VZNIKLY PŘÍMO V KOSTELE A VE ŠKOLNÍM ATELÍERU.

archiv Petra Koukla

JAKUBU HADRAVOVI (VLEVO) A SPRÁVCI KOSTELA PETRU KOUKLOVI (VPRÁVO) SE PODAŘILO UPOZORNIT NA CHÁTRAJÍCÍ PAMÁTKU NETRADIČNÍM ZPŮSOBEM.

David Halaj

PICTURE FOOTPRINT

PICTURE FOOTPRINT

V PRAŽSKÉ ORGANIZACI VOZÍČKÁŘŮ OCEŇUJÍ PŘÍSTUPNOST HISTORICKÉHO CENTRA KUTNÉ HORY VČETNĚ BÝVALÉ JEZUITSKÉ KOLEJE.

NÁZOR

Co vás za uplynulý rok potěšilo v bourání bariér pro hendikepované a ve zlepšování přístupnosti památek?

Zeptali jsme se účastníků loňské konference Památky bez bariér, kterou pořádalo Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska.

Marie Málková
Pražská organizace vozíčkářů

Na loňských výletech Klubu túra naše výletníky z Pražské organizace vozíčkářů potěšila zvýšená úroveň přístupnosti historického města Kutná Hora, zejména bývalé jezuitské koleje se zahradou. V letošním roce plánujeme účast na červnových slavnostech Královské stříbrné Kutné Hory. Děkujeme také touto cestou všem správcům památkových objektů za jejich ochotu a vstřícnost, se kterou se obecně při našich návštěvách památek setkáváme.

Ondřej Šefců
ředitel NPÚ, ÚOP v hl. městě Praze

V oblasti bezbariérového přístupu mě potěšilo vybudování dalších výtahů od stanic metra v centru města. Domnívám se, že zde byl velký dluh, protože metro patří k velice spolehlivým a důležitým složkám veřejné hromadné dopravy. V centru Prahy se také objevily další zastávky vídeňského typu, které zejména u moderních tramvají umožňují poměrně pohodlný vstup. V oblasti přístupu do kulturních památek jsem zaznamenal čtenější výskyt haptických exponátů, což považuji také za záslužné a užitečné nejen pro občany s poruchami zraku, ale i pro další skupiny, například dětské návštěvníky.

Stanislav Blaha
starosta Uherského Hradiště

Potěšilo mě už to, že se na toto téma sdružení podařilo zorganizovat velkou konferenci v půvabném městě Písku, také to, že o toto téma byl značný zájem. To samo o sobě vypovídá o tom, že přístup veřejné správy i lidí se obecně posouvá stále k lepšímu, že potřeba odstraňování architektonických bariér jak ve veřejném prostoru historického prostředí měst, tak v samotných památkách je považována za samozřejmost a za přirozenou součást vyspělé společnosti. Zaujal mě originální projekt, zkušenosti a výsledky z mapování bezbariérovosti v Českých Budějovicích a příklad Vídně jako stoprocentně bezbariérového města. A zejména poznání toho, že stále je na tomto poli co zlepšovat, že stále svým hendikepovaným spoluobčanům hodně dlužíme, či to, „že největší bariéry tkví v mozku zdravých lidí“.

VÍTE, ŽE JSME VÁM ROZESLALI JIŽ CELKEM

10 480

ČASOPISŮ PROPAMÁTKY?

S VAŠÍ POMOCÍ BUDEME POKRAČOVAT I V TOMTO ROCE

Naším cílem je pravidelně informovat veřejnost o událostech ze světa kulturního dědictví včetně možností financování památek. Prezентujeme také firmy, neziskové organizace i jednotlivce, kteří mají praktické zkušenosti při obnově památek.

Šetříme váš čas!

Vyhledávání relevantních informací stojí úsilí. Náš redakční tým se věnuje jejich ověření a zpracování každý

den a tím šetří váš čas. Veškeré informace poskytujeme veřejnosti zdarma a nechceme je zpoplatňovat, aby byly dostupné pro každého. Potřebujeme ale pokrývat své provozní náklady, proto jsme se rozhodli aktivně rozvíjet oblast dárcovství. Podpora našich čtenářů je pro nás důležitá.

Ušetříte 100 korun měsíčně?

Pravidelným měsíčním příspěvkem podpoříte naši stabilitu a rozvoj dal-

ších služeb. Odměnou vám budou výhody členů Klubu PROPAMÁTKY, jako jsou tištěný časopis zdarma do vaší schránky a účast na společenských akcích naší organizace. Dobrovolným darem navíc podpoříte zaměstnávání lidí s hendikepem v naší organizaci. Darujte on-line na:

www.podporte.propamatky.info

Děkujeme za podporu všem současným i novým dárcům.

**KLUB
PROPAMÁTKY**

MÁME VYBRÁNO

konference o financování památek | 2. června 2015 v Praze

www.mamevybrano.cz

HLAVNÍ PARTNER PORTÁLU

Pálené tašky značky TONDACH navazují na tisíciletou tradici používání tohoto druhu střešní krytiny, z čehož vyplývá závazek uchovávat ráz střešní krajiny zejména z pohledu materiálu a tvarů také do budoucna. Výrobky

této značky mají nejdelší záruku na základní střešní tašky vyráběné u nás, a to 33 let. Životnost pálených tašek ale činí až 100 let.

www.tondach.cz

ODBORNÍ PARTNEŘI PORTÁLU

JANOŠÍK
OKNA-DVEŘE

Kvalitní česká okna a dveře s tradicí od roku 1926 – repliky špaletových oken i historických dveří

www.janosik.cz

Thermo Sanace s.r.o.

Zajistíme likvidaci dřevokazného hmyzu v historických stavbách prostřednictvím horkého vzduchu.

www.thermosanace.eu

Prověřené materiály pro řešení vlhkostních problémů v historických objektech včetně poradenství

www.mc-bauchemie.cz

HANIŠ
HISTORICKÁ DLAŽBA

Ovládáme řemeslo ručně sypané, historické, ostře pálené, probarvené keramické dlažby.

www.historicka-dlazba.cz

Kvalitní minerální nátěrové systémy pro restaurování a obnovu památek

www.keim.cz

ERCO

Využijte našich zkušeností s osvětlením historických budov.

www.erco.com

CIUR a.s.
systémy pro úsporu energií

Od roku 1991 dodáváme izolační systémy i do historických budov.

www.ciur.cz

PAMÁTKY

Odborný veletrh PAMÁTKY pořádá INCHEBA EXPO PRAHA spol. s r. o.

www.incheba.cz/pamatky

Znáte důvěryhodné a seriózní společnosti, které působí v oblasti obnovy a péče o památky u nás? Dejte nám o nich vědět.

Čtvrtletník portálu PROPAMÁTKY
Ročník 4, číslo 1, vychází: 4x ročně
Vydává: Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
Editor: Jan Červinka

Redakce: Aleš Kozák, Zbyněk Konvička,
Dagmar Kožuluňová, Helena Pašková,
Jindřiška Kukrálová
Jazyková redakce: Lenka Kuboušková

Grafická úprava: Studio BASE
Evidenční číslo: MK ČR E 208 18
© Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
E-mail: redakce@instituteu.cz